

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงาน
สุขภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน อำเภอเมือง อุตรธานี เนื้อหาของการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้แก่ การได้รับการ
สนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ แรงจูงใจต่อการดำเนินงาน พฤติกรรมทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม
ในครัวเรือนตนเอง ความรู้ทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมและความตระหนักต่อปัญหา
สิ่งแวดล้อม

2. กระบวนการและระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการ
ดำเนินงานสุขภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งจำแนกเป็น

2.1 การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ

2.2 การมีส่วนร่วมในการประสานงาน

2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานสุขภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน

จากเนื้อหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการศึกษา

รูปแบบของการศึกษาเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากกลุ่มอาสา
สมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีอนามัยในอำเภอเมือง อุตรธานี

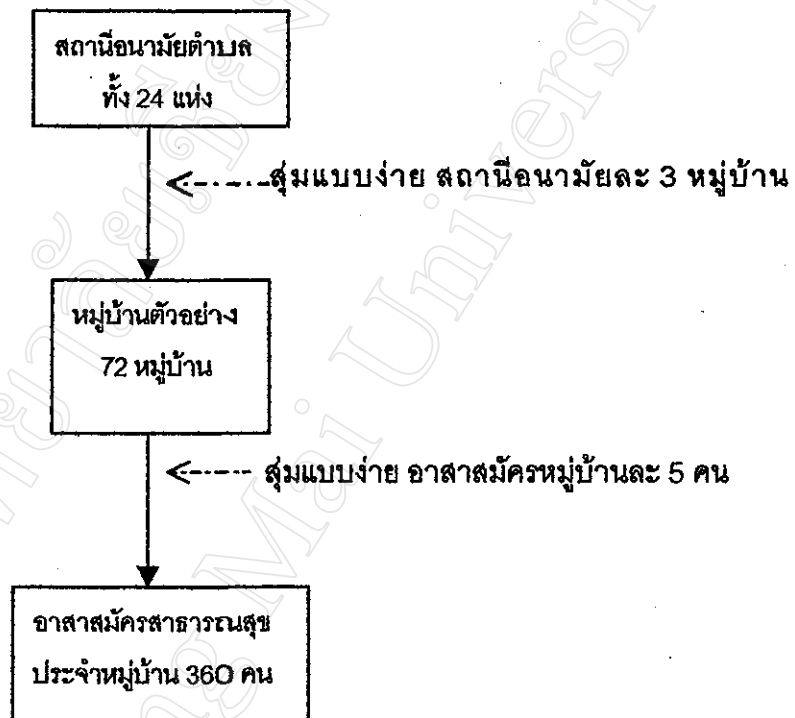
3.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอ
เมือง อุตรธานี ที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีอนามัยสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมือง
ซึ่งรวบรวมทั้ง 24 แห่ง ซึ่งมีจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งสิ้น 3,269 คน

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งสิ้น 3,269 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง 360 คน

การสุ่มตัวอย่าง การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 แสดงขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มหมู่บ้านและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามลำดับ โดยใช้วิธี Random Sampling ทั้งสองขั้นตอน ดังนี้ ให้เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยแต่ละแห่ง สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายให้ได้แห่งละ 3 หมู่บ้าน แล้วนำหมู่บ้านที่สุ่มได้ในแต่ละสถานีอนามัยมาสุ่มอีกครั้งโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายให้ได้อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านละ 5 คน ทำให้ได้จำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งหมด 360 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มเป้าหมาย

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนววัตถุประสงค์ เป็นคำถามปลายเปิด มีทั้งหมด 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ และแรงจูงใจต่อการดำเนินงาน

การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ วัดได้โดยกำหนดระดับคะแนน 2 ระดับ ดังนี้

ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ ได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ ได้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

แรงจูงใจต่อการดำเนินงาน วัดได้โดยกำหนดระดับคะแนน 2 ระดับเช่นกัน ดังนี้

มีแรงจูงใจต่อการดำเนินงาน ได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ไม่มีแรงจูงใจต่อการดำเนินงาน ได้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนตนเอง จำนวน 5 ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อมีตัวเลือก 3 ระดับ ดังนี้

การปฏิบัติทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนเหมาะสมมาก

ได้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

การปฏิบัติทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนเหมาะสมปานกลาง

ได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

การปฏิบัติทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนเหมาะสมน้อย

ได้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านระดับพฤติกรรมทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนตนเองของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมออกเป็นสองส่วน ดังนี้

1. เปรียบคะแนนเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมที่ได้กำหนดเกณฑ์ไว้จากคะแนนตั้งแต่ 0 คะแนนถึง 2 คะแนน แล้วนำมาใช้ในการตีความ ดังนี้

ปฏิบัติเหมาะสมมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	1.4 – 2.0
ปฏิบัติเหมาะสมปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	0.7 – 1.3
ปฏิบัติเหมาะสมน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	0.0 – 0.6

2. การแปลงคะแนน ในการแปลผลเพื่อหาค่าระดับพฤติกรรมกระทำโดยดัดแปลงวิธีการให้เกรดแบบอิงกลุ่ม และเมื่อพิจารณาในการตีความหมายของระดับพฤติกรรมทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนตนเองของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้ดังนี้

ปฏิบัติเหมาะสมมาก	เท่ากับ	7 – 10 คะแนน
ปฏิบัติเหมาะสมปานกลาง	เท่ากับ	4 – 6 คะแนน
ปฏิบัติเหมาะสมน้อย	เท่ากับ	0 – 3 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นแบบปลายปิด 3 ตัวเลือก จำนวน 12 ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อตอบถูก ได้ 2 คะแนน ไม่แน่ใจได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านระดับความรู้ทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบระดับความรู้ทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมออกเป็นสองส่วน ดังนี้

1. เทียบคะแนนเฉลี่ยของระดับความรู้ทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมได้กำหนดเกณฑ์ไว้จากคะแนนตั้งแต่ 0 คะแนนถึง 2 คะแนน แล้วนำมาใช้ในการตีความ ดังนี้

ความรู้สูง	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	1.4 – 2.0
ความรู้ปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	0.7 – 1.3
ความรู้ต่ำ	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	0.0 – 0.6

2. การแปลงคะแนน ในการแปลผลเพื่อหาค่าระดับความรู้กระทำโดยดัดแปลงวิธีการให้เกรดแบบอิงกลุ่ม และเมื่อพิจารณาในการตีความหมายของระดับความรู้ทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม ได้ดังนี้

ความรู้สูง	เท่ากับ	20 – 24 คะแนน
ความรู้ปานกลาง	เท่ากับ	15 – 19 คะแนน
ความรู้ต่ำ	เท่ากับ	0 – 14 คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นแบบปลายเปิดแบบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อตอบถูกได้ 2 คะแนน ไม่แน่ใจได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านระดับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบระดับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมออกเป็นสองส่วน ดังนี้

1. เปรียบคะแนนเฉลี่ยของระดับความตระหนักที่ได้กำหนดเกณฑ์ไว้จากคะแนนตั้งแต่ 0 คะแนนถึง 2 คะแนน แล้วนำมาใช้ในการตีความ ดังนี้

ความตระหนักสูง	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	1.4 – 2.0
ความตระหนักปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	0.7 – 1.3
ความตระหนักต่ำ	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	0.0 – 0.6

2. การแปลงคะแนน ในการแปลผลเพื่อหาค่าระดับความตระหนักกระทำโดย ดัดแปลงวิธีการให้เกรดแบบอิงกลุ่มและเมื่อพิจารณาในการตีความหมายของระดับความตระหนักของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้ดังนี้

ความตระหนักสูง	เท่ากับ	16 - 20 คะแนน
ความตระหนักปานกลาง	เท่ากับ	11 - 15 คะแนน
ความตระหนักต่ำ	เท่ากับ	0 - 10 คะแนน

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

- การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ
- การมีส่วนร่วมในการประสานงาน
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การวัดระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน วัดโดยระบบการให้คะแนนตามระดับความถี่ของการมีส่วนร่วม โดยได้กำหนดการให้คะแนน ดังนี้คือ

มีส่วนร่วมทุกครั้ง	=	5 คะแนน
มีส่วนร่วมบ่อยครั้ง	=	4 คะแนน
มีส่วนร่วมบางครั้ง	=	3 คะแนน
มีส่วนร่วมนาน ๆ ครั้ง	=	2 คะแนน
แทบไม่เคยมีส่วนร่วม	=	1 คะแนน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมออกเป็นสองส่วน ดังนี้

1. เทียบคะแนนเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมที่ได้กำหนดเกณฑ์ไว้จากคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนนถึง 5 คะแนน แล้วนำมาใช้ในการตีความ ดังนี้

มีส่วนร่วมมากที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	4.6 - 5.0
มีส่วนร่วมมาก	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	3.6 - 4.5
มีส่วนร่วมปานกลาง	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	2.6 - 3.5
มีส่วนร่วมน้อย	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	1.6 - 2.5
มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	1.0 - 1.5

2. การแปลงคะแนน ในการแปลผลเพื่อหาค่าระดับการวัดการมีส่วนร่วมกระทำโดยดัดแปลงวิธีการให้เกรดแบบอิงกลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติพิสัยคำนวณหาค่าพิสัย (ค่าสูงสุด-ต่ำสุด) เมื่อต้องการแบ่งเกรดจำนวนกี่กลุ่มก็ตาม ให้ใช้ค่าคะแนนพิสัยหารด้วยกลุ่มที่ต้องการ จะได้ค่าตัวเลขที่เป็นตัวกำหนดช่วงห่างของคะแนนไปกำหนดช่วงคะแนนที่ต้องการนำไปแบ่งเพื่อพิจารณาในการตีความหมายของระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานสุขภาพตำบลสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีดังนี้

มีส่วนร่วมมากที่สุด	เท่ากับ	84 - 100	คะแนน
มีส่วนร่วมล้นมมาก	เท่ากับ	68 - 83	คะแนน
มีส่วนร่วมปานกลาง	เท่ากับ	52 - 67	คะแนน
มีส่วนร่วมน้อย	เท่ากับ	36 - 51	คะแนน
มีส่วนร่วม	เท่ากับ	0 - 35	คะแนน

หมายเหตุ ในการหาแปลผลเพื่อหาค่าระดับการวัดของตัวแปร ซึ่งได้แก่ พฤติกรรมทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนตนเอง ความรู้ทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสุขภาพสิ่งแวดล้อม ดัดแปลงวิธีการให้เกรดแบบอิงกลุ่ม โดยใช้ค่าสถิติพิสัยค่านวนหาค่าพิสัย (ค่าสูงสุด-ต่ำสุด) เมื่อต้องการแบ่งเกรดจำนวนกี่กลุ่มก็ตาม ให้ใช้ค่าคะแนนพิสัยหารด้วยกลุ่มที่ต้องการ จะได้ค่าตัวเลขที่เป็นตัวกำหนดช่วงห่างของคะแนนไปกำหนดช่วงคะแนนที่ต้องการนำไปแบ่ง เมื่อพิจารณาในการตีความหมายของระดับตัวแปรดังกล่าวก็จะได้ตั้งข้อมูลข้างต้น

ตอนที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการความต้องการและข้อเสนอแนะ การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดำเนินงานสุขภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน

3.5 การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อสร้างแบบสอบถามขึ้นแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่า Validity และ Reliability เป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาของผู้วิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ว่าเครื่องมือที่ตนสร้างขึ้นนั้นตรงกับเนื้อหาที่ต้องการให้วัดหรือไม่ รวมทั้งการตรวจสอบภาษาที่ใช้ การวางรูปแบบ ข้อความต่าง ๆ ตลอดจนตรวจสอบกับเอกสารที่เคยมีผู้วิจัยในเรื่องที่สอดคล้องกับเรื่องดังกล่าวแล้วผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยกระทำโดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับอาสาสมัครสาธารณสุขในพื้นที่ตำบลหมู่มั่น อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยการหาค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach)

จากสูตรดังต่อไปนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right\}$$

- เมื่อ r_{tt} = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n = จำนวนข้อคำถาม
 S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
 S_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

และได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน มีค่าเท่ากับ 0.9

ความรู้ทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 0.6

ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 0.7

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสุขภาพสิ่งแวดล้อม มีค่าเท่ากับ 0.9

โดยค่าที่มึความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ดีจะมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ส่วนค่าที่ต่ำกว่านี้ได้มีการนำไปปรับปรุงแก้ไขและให้คณาจารย์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยใช้แบบสอบถามซึ่งได้รับการปรับปรุงแล้ว มอบหมายให้กับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยในแต่ละแห่ง ซึ่งได้รับการชี้แจง แนะนำให้เข้าใจในการเก็บข้อมูล เพื่อนำไปสอบถามอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้อย่างถูกต้อง และมีความเข้าใจตรงกัน และผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสอบถามอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งสิ้น 360 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2542 ถึงวันที่ 3 สิงหาคม 2542

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้เมื่อตรวจสอบความเรียบร้อยแล้วนำมาจัดระเบียบข้อมูลเพื่อเตรียมการสำหรับการให้การวิเคราะห์สถิติ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ((Statistic Package for the Social Science, SPSS) ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามโดยใช้สถิติ ดังนี้

2.1 ใช้สถิติ One Way Analysis of Variance ในการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีพฤติกรรมทางด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนต่างกัน

2.2 ใช้สถิติ t-test ในการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ต่างกัน

2.3 ใช้สถิติ t-test ในการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีแรงจูงใจในการดำเนินงานต่างกัน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังนี้

3.1 ความรู้ทางด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในชุมชน ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

3.2 ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในชุมชน ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

เกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ (2531 : 198) ได้แบ่งเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ดังนี้

ค่าของ r_{xy}	แสดงว่า
+ 0.7 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางบวกและสูงมาก
+0.5-0.69	และมากพอสมควร
+0.3-0.49	และปานกลาง
+0.1-0.29	และต่ำ
+0.01-0.09	และแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย
0.0	ไม่มีความสัมพันธ์เลย
-0.01-0.09	ความสัมพันธ์ในทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย
-0.1-0.29	ความสัมพันธ์ในทางลบและต่ำ
-0.3-0.49	ความสัมพันธ์ในทางลบและปานกลาง
-0.50-0.69	ความสัมพันธ์ในทางลบ
-0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางลบและสูงมาก

โดยความสัมพันธ์ในทางลบ (-) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม